

Tr a hôm qua đang úp m t vào ch o, xóc th t l c vì khách x p hàng đông... ch ăn.

Chuông đi n tho i l i kêu reng reng, tôi t ng khách g i đi n đ n đ t bàn, b o c u ph vi c ra nghe máy. Phút sau c u ta quay vào b o đi n tho i c a ông b n g i cho tôi. Không th d ng tay đ c, tôi b o:

- Nói v i nó tao đang b n, tý n a g i l i.

- Thì em đã nói nh v y, nh ng anh y không nghe, c đòi g p anh ngay.

- Th ng này đ a th t!

Tôi bu c ph i v n nh b p, c m ng nghe. Ti ng ông b n lạnh l nh:

- Đã biết gì chưa? Ngô b o Châu đã m gi i Noben toán học rồi!

- Biết rồi, nhưng không phải là gi i Noben mà là gi i Fields. (tôi bu t m m gi i thích nh v y).

Ông b n này có tính b o th , hi u th ng l i ít nghiên c u sách báo, nên khi nghe tôi nói v y, văng t c ngay:

- Ông đ.. biết gì c , tôi v a đ c báo trong n c, các tít l n ch y dài trên đ u trang, ng i ta còn đóng m ngo c c n th n ch Noben toán học mà l .

- Ng i ta ví gi i Fields nh gi i Noben thôi, b i vì gi i Fields ít ng i biết, ch có nh ng ng i trong ngành toán học m i biết thôi, gi i Noben ai ai cũng biết nên m y ông nhà báo m n t y... v y mà. Cái đóng m ngo c c a t ng Vi t ta đa nghĩa l m đ y, có khi là câu trích nguyên văn, khi là nh ng l i b m nhau, đôi khi là nh ng l i khen đ u...

Ông b n v n không ch u:

- Tôi th y c báo nguoi viet.de cũng đ ng nh v y mà.

- Thì m y bác nguoi viet.de, bê nguyên xi bài c a các báo l n trong n c, không c n biết đúng hay sai, vì các bác y tin không phải là BÁO X U, (cũng phải thông c m, vì có ai tr l ng đâu, các bác y cũng phải có th i gian đi ki m c m ch , nên không đ c l i) ông ch ng m i k cho tôi hôm r i các bác y tr l i nh v y, khi m t đ c gi ki n ngh bài vi t sai, hay l i gì đó, trên m c bình lu n đó sao.Thôi... thôi tôi không nói v i ông n a, ch o m c a tôi cháy khét l t r i...

Ch ng c n biết gi i th ng Fields c a giáo s Châu thu c ngành ngh gì, ch biết th gi i có m y ông đ c nh n, th là bà nhà tôi và m y bà hàng xóm ph n kh i ra m t, còn đ a cu i tu n này t ch c liên hoan, ki u gì cánh đàn ông chúng tôi cũng phải u ng ăn m ng. C xóm tôi có m y th ng đàn ông, không hi u sao ông nào cũng dính ch ng b nh huy t áp cao ch t ti t.

Nghe các bà phán th , chúng tôi s m:

- Vui thì vui rồi ...nh ng cái kho n nh c lên nh c xu ng xin các bà tha cho .

Bà nhà tôi là chúa d y mu n, sao sáng nay bà l c đ c s m th không bi t. Lúc sau th y bà tha v m t t p báo, l t l t, m m t ng trang dò tìm. Tr i ! Thì ra bà tìm xem ng i ta vi t gì v giáo s Châu và gi i th ng này. Quái l báo Đ c không có m t dòng nào đ ng v s ki n tr ng đ i này. Bà nhà tôi th t v ng, kéo ch n tôi:

- Đây .. ông, báo chí trong n c nói gi i th ng này nh gi i Noben, mà sao báo Đ c không đ ng là th nào. Gi i Noben dù ng i Đ c có trúng hay không, tôi th y m i báo đ u đ ng tr ng nh t c mà?

Đang t l m ng , b v kéo ch n, k cũng h i b c mình, nh ng c gi hoà khí:

- Cũng nh th thao, bà th y không, hai đ a con mình đ u thi đ u bóng bàn (tischtennis) cho đ i tuy n tr c a Bang đ n Liên bang, cũng nh n gi i t trong, đ n ngoài n c, v t ch t tý xú, báo chí ít quan tâm, n u có đ ng h ch l t qua. Còn Tennis (ch v t ch Tisch đi thôi) cùng đ i tr t p hu n nh các con mình, nh ng gi i th ng n ng g p bao l n, báo chí đ ng tùm lum c . Tr ng h p gi i Fields đ ng nh v y, báo chí và ng i Đ c có th h không coi tr ng b ng gi i Noben, vì gi i Fields có kho ng ch c ngàn usd, còn gi i Noben nhi u g p trăm l n. H n n a báo gi i truy n thông Đ c toàn c a t nh n, ng i ta ch đ ng nh ng gì ng i đ c thích. Có th h m i bán đ c báo. Gi i i! ng i Đ c qu là th c đ ng.

Nghe tôi gi i thích lung tung m t h i, ch ng bi t đ ng sai th nào bà v tôi th dài đánh th t. Tôi kéo ch n tr m đ u ng ti p.

G n nhà có m t ch quê Phú th cũng đang làm ngh xóc ch o nh tôi, ch s ng Đ c cũng g n ba m i năm rồi, nh ng ch còn nh ngh nông l m. Hôm qua ch đ n nhà, b o tôi:

- Cậu này, cái ông giáo s Châu còn tr sao mà ông y gi i th nh ! Ch ch ng bi t ông y nghiên c u công trình b đ u (b đ) b đ ít gì đó có l i cho nông dân ta không? Ch nghĩ, cái nhà ông này b th i gian nghiên c u, ch c ch n ông y c u đ c c làng ung th q uê ch .

- Giáo s Châu ch nghiên c ú v toán lý thuy t thôi, nó là n n t ng cho các ngành khoa h c th c hành...

Tôi đang đ nh gi i thích cho ch b ng s hi u bi t l m b m c a mình, ch c t ngang l i:

- Ch ch ng bi t lý thuy t hay th c hành là gì c , nó còn xa v i v i đ i s ng dân mình l m. Ch c th y ti ng ti c th nào y, ông y nghiên c u ra ngành ngh gì t o nhi u công ăn vi c làm cho thanh niên, ho c bà con nông dân đ ph i con trâu đi tr c cái c y đi sau, có ph i t t h n bao nhiêu không.

- Vi t nam đã có ph m mì ăn liền, nh c ăn liền, đ t cát ăn liền và ty t cái ăn liền khác ...bây gi ch la mu n có khoa h c, toán h c ăn liền n a. Nghe đ c câu này, có l giáo s Châu cũng vái ph c ch đ y.

Tôi v a nói h t câu, ch s n qu n quá đ u gi i, nh chu n b xu ng đ ng v i i không b ng:

- Đ y... Đ y, c u nói không có khoa h c m ăn liền nh . Nh ng tôi h i c u m y ông nông dân Nam b , h c m i h t c p hai tr ng làng, th mà h m y mò sáng ch ra các lo i máy c y, máy c y, tu t đ p lúa, bóc v các lo i c q a, r t ti n l i, gi i phóng s c lao đ ng cho bà con nông dân. Giá thành l i r , bà con nông dân t Nam cho đ n B c tin dùng. Trong khi chúng ta có h t vi n này đ n vi n n , giáo s , ti n s nghiên c u h t năm này đ n năm khác có ch đ c cái máy nào ra h n cho nông dân không? V y m y ông nông dân ch t o này không gi i là các nhà khoa h c mì ăn liền thì là gì đây? Tôi cam đoan v i c u tên tu i c a giáo s Châu, không đ c sáu, b y m i tri u bà con nông dân ta bi t đ n b ng m y ông nông dân ch t o mì ăn liền này, dù báo chí, truy n hình ngày nào cũng đ a tin v giáo s Châu.

Ch nói m t thời m t h i, tôi ch a k p hoàn h n, ch r ũ ng qu n đ ng d y, đi th ng ra c ng.

Qua thời gian đi ngấm lấm, cái ý kiến của chúng hàng xóm nhà tôi không phải là không có lý, hoàn toàn đúng đắn của ta hiện tại.

Hôm rồi đọc báo, thấy ông phó thủ tướng Nguyễn Thiệu Nhân nói chính phủ chúng ta chỉ sáu, bảy trăm tỷ chúng ta thành lập viện cao cấp toán học, mời giáo sư Châu về làm viện trưởng. Nghĩ mà thấy buồn, dường như chúng ta làm bất cứ việc gì đều không có hoạch định trước, mà chỉ làm theo cảm tính và phong trào. Nếu như giáo sư Châu không nhận được gì ở Fields, thì cái viện toán này có ra đời hay không? Ôi! Giá như sáu, bảy trăm tỷ này chỉ cho giáo dục cơ sở ở những vùng khó khăn thì hay biết bao nhiêu. Mùa hè về nhìn thấy ở bình viễn nhi trung tâm năm, sáu cháu chung một giường ngủ, nghĩ mà tội quá (như báo vnnet).

Hôm qua báo chí có thông báo, ngày 28 tháng 8 này, nhà nước sẽ cử đoàn đón tiếp long trọng giáo sư Châu, có lẽ tôi quên mất. Tôi đã lâu, tôi cũng hay theo dõi các sự kiện chính trị, văn hóa, khoa học kỹ thuật của họ. Là nước giàu có, những ngày ngày trước đây, tôi từng làm được gì và từng kiếm tiền. Tôi tin giáo sư Châu ở nước ngoài lâu năm cũng biết rõ điều này. Vinh quang với ông đến lúc này quá dễ dàng. Một sự chào đón lãng phí nào nhà chúng ta cũng không làm ông vinh quang hơn lên. Tôi mà như giáo sư Châu (đây chỉ là giả định thôi, không phải thật đâu nhé) xin nhà nước thay sự đón tiếp long trọng đó bằng hiện vật. Giáo sư dùng sự tiến bộ để giúp cho các cháu nhà nghèo được học năm nay chúng ta có tiền nhập học, nhân mùa tựu trường. Thời gian đã bố trí cho giáo sư đi diễn thuyết, hay đi diễn văn công tác này, ông lên giảng dạy để giúp đỡ các cháu sinh viên học ích lợi hơn.

Đây là câu chuyện vui, ngày chúng tôi của mấy ông bà chuyên làm nghề xóc chó ở Đức. Chúng tôi vô cùng mê mẩn tài năng của giáo sư trẻ Ngô Bình Châu (mặc dù chúng tôi chỉ nghĩ về cái bố của giáo sư là gì). Những quả thật, nói thật hàng chúng tôi còn hơi lẩn tránh. Cái nghề xóc chó chúng tôi đã từng nghĩ về nhau, khi nào bình viễn nhi trung tâm Hà Nội, mời cháu bình nhân được nhận riêng một giường ngủ không phải chung năm, sáu cháu như hiện nay, để thoải mái ăn uống thật say, kể cả lúc huyết áp đang tăng cao.